

ПЕДАГОГІЧНІ ПОРАДИ ДЛЯ БАТЬКІВ У ВИХОВАННІ ПОЧУТТЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДИТИНИ

Відповідальною особистістю можна назвати людину, яка усвідомлено й адекватно сприймає моральні вимоги та норми як вимоги і норми власної поведінки та завжди може нести відповідальність за свої вчинки. Цю думку підтверджують у своїх дослідженнях Л. Божович, О. Василенко [1], О. Запорожець [3], О. Кононко [4], Т. Фасолько [8] та інші науковці.

Найбільший виховний вплив на дитину у формуванні та розвитку її особистості здійснюють сім'я та освітній заклад як у взаємодії, так і кожна інституція окремо. Співпраця сім'ї та закладу дошкільної освіти чи школи у вихованні дітей займає досить важливу нішу в освітньому процесі. На думку науковців, зокрема К. Журби [2], Т. Кравченко [5], Л. Повалій [6], Н. Стаднік [7], взаємодія освітнього закладу та сім'ї підвищує ефективність виховання дітей та сприяє розвитку їх відповідальності.

Однак для дитини, особливо молодшого віку, надзвичайно важливо отримати сімейне виховання. Емоційне наповнення виховання дитини в сім'ї передбачає любов батьків до дитини та відповідне почуття дитини до батьків. Тепло домашнього мікроклімату, комфортний стан у домашніх умовах – все це стимулює дитину до сприйняття існуючих в сім'ї правил, манер поведінки, поглядів і уподобань.

Відомо, що формування дитини як особистості відбувається в її діяльності. Саме у сім'ях існує багато можливостей для спільної діяльності дітей і дорослих, зокрема з їх батьками. Тут діти відчувають, бачать, чують не тільки те, як треба жити, що треба знати, як треба себе вести, але і спостерігають за поведінкою та вчинками батьків, практично пізнають життя. Від того, на що і як направлені впливи сім'ї, багато в чому буде залежати результат виховання дітей.

Щоб батьки успішно впоралися з вихованням дітей, вони (батьки) повинні створити умови для належного виховання – це, перш за все, та сімейна атмосфера, коли кожен з батьків і членів сім'ї розуміє свою відповідальність за виховання дитини та результат цього виховання.

З огляду на власний педагогічний досвід (роботу вихователем у закладі дошкільної освіти) хочемо зазначити, що не всі батьки успішно справляються з вихованням власної дитини, у тому числі з вихованням почуття відповідальності, а деякі з них намагаються перекласти свої обов'язки та прогалини виховання на педагогів.

Отож, для запобігання таких ситуацій, нами були розроблені педагогічні поради для батьків щодо виховання почуття відповідальності у дітей:

- чітко пояснюйте дитині позитивні та негативні наслідки дій, які хоче зробити дитина;
- не відволікайтеся і не відступайте від раніше оговорених з дитиною правил;
- демонструйте дитині будь-який її прогрес і досягнення;
- допомагайте своїй дитині зрозуміти, що вона вже доросла;
- створюйте для своєї дитини можливості для прояву відповідальних вчинків;
- не поспішайте допомагати своїй дитині виконувати покладені на неї обов'язки, а тим більше не виконуйте їх за неї;
- дозволяйте дитині допомагати вам;
- будьте зразком та авторитетом для своєї дитини;
- давайте дитині завдання, які відповідають її віку;
- допомагайте дитині зрозуміти значення понять «відповідальність» і «пріоритет»;
- намагайтеся не критикувати вашу дитину;
- забезпечуйте свою дитину усіма інструментами для самовиховання та виховання почуття відповідальності.

Якщо батьки будуть дотримуватися вказаних порад та розширювати їх власними, то вони допоможуть власній дитині навчитися нести відповідальність за власні слова та дії, ставати дорослішими та вихованішими.

Список використаних джерел

1. Василенко О. М. Етапи розвитку соціальної відповідальності школярів у мікросередовищі. *Електронний ресурс*: <https://core.ac.uk/download/pdf/144764205.pdf>.
2. Журба К. О. Виховання духовності у підлітків у сучасній українській сім'ї і школі: *автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.07 «Теорія і методика виховання»*. Київ, 2000. 18 с.
3. Запорожец, А.В. Интеллектуальная подготовка детей к школе. *Дошкольное воспитание*, 2012. №8. С. 8-26.
4. Кононко О. Л. Психологічний комфорт як передумова морального становлення особистості. *Дошкільне виховання*. 1996. № 5. С. 4-5.
5. Кравченко Т. В. Чи можна навчитись бути гарними батьками. *Консультування сім'ї*. Ч.2. Київ: ДЦССМ, 2003. 68 с.
6. Пovalій Л. В. Перспективні напрями взаємодії школи з неповною сім'єю. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*. Київ: Ін-т проблем виховання АПН України, 2006. Кн. 1. С. 298-303.
7. Стаднік Н. В. Виховання відповідальності у дітей шестирічного віку у взаємодії сім'ї та школи: *дис. ... кандидата пед. наук: 13.00.07 «Теорія і методика виховання»*. Київ, 2009. 236 с.
8. Фасолько Т. С. Виховання відповідальної поведінки у дітей старшого дошкільного віку : автор. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.07 –Теорія та методика виховання. К., 2000. 18 с.

Науковий керівник: ст. викл. Коваленко О. А.

Мосєєва Л. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ВПЛИВ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ФІЛЬМІВ НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Формування особистості людини розпочинається з раннього дитинства. Сучасні малята, які живуть в столітті інформаційних технологій, теж потрапляють під вплив медіа факторів, в які входять: комп'ютерні ігри, радіо, телебачення, мережа Інтернет та інакші інформаційні носії. Одним з найперших та найважливіших медіа факторів, що має на дитину сильну дію, це мультиплікаційні фільми. А також цікавим є те, що серед науковців, педагогів, батьків немає єдиної думки щодо позитивного чи негативного впливу мультфільмів на формування особистості дитини.

Сутність мультиплікації, певні психологічні особливості сприйняття дитиною мультиплікаційних фільмів досліджуються у працях вітчизняних науковців Н. Капельгородської, Б. Крижанівського та О. Шупик. Психологічні особливості сприйняття дітьми кіно- і телевізійної продукції аналізуються у працях Л. Баженової, Є. Захарової, Б. Степанцева. Прикладні аспекти застосування мультиплікаційного мистецтва у роботі з дітьми описано у спільних дослідженнях Ю. Красного і Л. Курдюкової. Як свідчать дослідження вище вказаних науковців, науковців та педагогів, проблема впливу мультиплікаційних фільмів на розвиток дітей дошкільного віку є актуальною та важливою.

Мультфільми є засобом розваги для дітей, і суттєво впливають на формування психічного здоров'я дитини, розвиток її особистості, а також мають величезний вплив на соціалізацію, вибудовування взаємин з іншими і поведінку після перегляду.

Мультиплікація, безсумнівно, має позитивний вплив на розвиток дітей. У соціальному контексті зміст мультфільму може виховувати в дитини норми поведінки такі як:

- слухатися батьків;
- ввічливо розмовляти;
- допомагати бідним, літнім і хворим людям;
- вміти працювати в команді [2, с. 3].